

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1715.

NAAM: ZONLICHT.

1. Aangelegd op verzoek van B VI.
ACD IV b. *HAL* 1-9-50.

14 September 50

B91253

n.a.v. schr. van Gen. Staf 91253 z.Co

VIJ III n 3

VERTROUWELIJK

"Zonlicht".

UITGEBOKT

In antwoord op Uw schrijven dd. 15.8.1950 No. 5084/50 D.G. moge ik U berichten, dat het periodiekje "Zonlicht" in redactionele en technische opzet aan journalistieke liefhebberij van middelbare scholieren doet denken.

De formulering en de bijdragen is onbestemd, weinig doordacht en geeft voorshands - gelet op de inhoud van de beide beschikbare exemplaren van Mei en Juli 1950 - geen aanknopingspunten voor het stellen van een politieke diagnose.

De redactie wordt gevormd door:
Gijsbertus Jacob van OS, geb. 17.11.1920 te Zwolle, bankbediende, wonende Miquelstraat 160 te 's-Gravenhage, van wie op politiek gebied niets bekend is. Onder het pseudoniem G.J.IVO beoefent hij in zijn vrije tijd de journalistiek en vermoedelijk
Jacob HOMAN, geb. 10.10.1904 te Hoorn, kapper, wonende Gedempte Turfhaven 33 te Hoorn. Homan is ex-politiek delinquent en was in 1947 geabonneerd op "De Vrije Katheder".

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

L. van Laere

Aan de Heer
Hoofd Sectie G 2 b
Hoofdkwartier Generale Staf
Jan van Nassaustraaf 123
te
's-GRAVENHAGE.

MINISTERIE VAN OORLOG
HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF
SECTIE G 2 B

's-Gravenhage, 15-8-50.

No. 5084/50 D.G.

Onderw.: "Zonlicht"

Bijl.:----

~~15/8~~
6.2
05.20
16 AUG 1950
ACD/ 91253

Ik moge U beleefd verzoeken mij naderote willen inlichten over het onlangs verschenen blad "Zonlicht", alsmede over de antecedenten van de personen, die met de uitgifte van genoemd blad zijn belast.

Typ.: Adv
Coll.:f

Het Hoofd Sectie G 2B,
De Luitenant Kolonel,

L..

(M.P. Kokje.)

AAN:

Hoofd B.V.D.

's-Gravenhage.

90/195
1/3 A.C.D. 4

CONFIDENTIEEL

S.T.

8 Augustus 1950.

No. Gr.V.D. 1049/50 Confidentieel.

Bijl.: een.

Onderwerp: Toezending blaadje "Zonlicht"

05,28
10 AUG. 1950

OP KAART
ACD/III R
DAT: 19-50
PAR: 788

ACD/ 90445.

Te Uwer informatie moge ik U hierbij
doen toekomen een tweetal foto-copieën
van het blaadje "Zonlicht", welke aan Y
onder couvert werden toegezonden.

S.T.

Aan: B.V.D.

Hoofd Sectie G 2 B van
de Generale Staf.

Typ: 18.
Coll.: p

ZONLICHT

EERSTE JAARGANG No. 2

JULI 1950.

WIJ PROTESTEREN

„De redactie van Zonlicht is ervan overtuigd, dat het ideaal van „Een Wereld niet kan worden verwezenlijkt, zolang de dreigingen van de oorlog gemeengoed blijven”,

Deze zin schreven we in ons eerste nummer. En nu kunt u uw schouders ophalen en denken, dat dit niet voor U geldt, maar voor uw buurman, of voor uw collega, of desnoods voor uw medemensen in Rusland, Amerika of waar ook ter wereld, ~~daarom bent u er niet van af.~~

Kijk eens in uw courant of weekblad. Dagelijks leest u artikelen over oorlogsmogelijkheden, - beschouwingen over vliegtuigen, - veronderstellingen over hetgeen er zou gebeuren indien een oorlog zou uitbreken. Dergelijke artikelen werken als gif. Wij worden er mee volgespoten. Wij groeien ermee op en wij worden ermee oud.

Z O N L I C H T

redactie: G.J. Ivo en J. Homan
Miquelstraat 160, 's-Gravenhage
postrek.: no. 137816 ten name van
J. Homan, Ged. Turfhaven 33, Hoorn,
Zonlicht verschijnt elke twee maanden.

Is er iets wat meer gemeenschappelijk is dan deze propaganda? U en ik en wij allen worden er het slachtoffer van. Wij zijn al met de mogelijkheid van een nieuwe oorlog vertrouwd geraakt. En daardoor zullen we minder ontstellen, indien die mogelijkheid werkelijkheid wordt. We zullen minder fel protesteren, onze reactie zal verzwakt zijn door de werking van het gif.

Dit wil Zonlicht voorkomen. We zullen niet eerst protesteren, wanneer het te laat is, we protesteren reeds nu! Wij protesteren tegen elke verkrachting van menselijke rechten! Wij protesteren tegen een ieder, die het oorlogsgevaar nader brengt. Wij protesteren tegen een ieder, die deze waanzinnige bewapening voortzet in een poging een ander te overtreffen. Wij weten, dat dit protest machteloos is, zolang u uw schouders blijft ophalen en meewarig het hoofd schudt. Maar daarmee bewijst u slechts, dat het gif ook u reeds vergiftigd heeft. U bezit niet meer de kracht tot protesteren; u bent reeds niet meer bij machte een

positief geestelijke houding aan te nemen.

Juli is een vacantiemaand. Misschien leest u deze woorden in een luis stoel, terwijl de zon uw huid bruin brandt. Goed, kijk dan eens om u heen en proef de zware geur der dennen, of de zoute zee-wind; volg de witte wolken en geniet van het ruisende riet aan de oever van een meer. En als u dit alles met volle tougen hebt genoten, denk dan even dat er oorlog is. Daar, bij u, om de hoek van uw huis, ratelt een mitrailleur, over het meer scheert een jachtvliegtuig....

Wanneer dit schrikbeeld is uitgewerkt, zult u zich reeds een weinig gepantserd hebben tegen de oorlogsdreiging. U wenst immers geen oorlog. En daar was het ons om te doen.

De Redactie.

J. Homan,

DENK HIERAAN

Kijk niet altijd naar anderen.

"Indien wij ophouden met anderen te benijden, hebben wij de eerste stap gedaan tot de vrede. Wij zouden ook veel meer vrede hebben met onszelf, indien wij ons niet zo druk maakten over de uitlatingen en daden van anderen."

Thomas à Kempis.

Deze woorden willen niet zeggen, dat wij ons van de wereld moeten te-

rugtrekken. Zij bedoelen niet, dat wij op alles moeten zwijgen. Zij willen slechts zeggen: wees niet afgunstig, maar denk ook aan uw eigen geluk.

De familie naast uw deur heeft een nieuwe auto. Uw Fordje is vele jaren ouder. Plaagt het u? Het meisje, dat naast of tegenover u zit op kantoor, heeft een nieuwe zomerjurk. Benijdt U haar? Er zijn drie mannen, waarmee u elke dag naar uw werk fietst. De eerste is zo juist bevorderd, de tweede heeft net de afbetaling op zijn huis voltooid, de laatste heeft een charmante vrouw getrouwd. Behoren al deze goede dingen u ook niet gelukkig te maken?

Wij zouden meer vrede hebben, zegt Th. à Kempis, indien wij ons minder druk maakten om anderen. Wij hebben onze eigen problemen, verlangens, ambities, talenten. Het is niet alleen onze plicht hierin ons geluk te vinden, maar ook, zoals Th. à K. ons herinnert, hierdoor de vrede in ons zelf te zoeken.

Wees goed, luidt een oud gezegde, en u is gelukkig. Vele mensen zijn noch goed, noch gelukkig. Indien wij het geluk van anderen niet langer benijden, maar ons meer gaan toeleggen op het vinden van ons eigen geluk, dan hebben wij de eerste stap tot innerlijke vrede gedaan.

A. PISTON.

DE NOODKLOK LUIDT.

De noodklok luidt, omdat de vrede opnieuw in gevaar gebracht wordt. Nog heeft de mensheid niet begrepen, dat zijzelf dit gevaar oproept en vergroot. Oorlogsgeruchten zijn niet van de lucht en men spreekt over oorlog alsof het noodzakelijk is.

Niets is minder waar dan dat. Wij moeten wel oorlog voeren, maar tegen ons zelf. Het oorlogsmoester moet uit ons innerlijk verdwijnen. Wij moeten strijden tegen ons eigen wezen.

Waarom kunnen wij niet in vrede met elkander leven? Is het zo moeilijk om hand in hand met elkaar door het leven te gaan ten einde de vrede te gaan inluiden bij onszelf en bij anderen?

Wanneer wij ons ogen laten dwalen over de velden, waar het gewas weelderig opgroeit, en in die schoonheid onszelf zien geplaatst als een onderdeel van het majestueuze geheel, dan moeten wij toch wel tot de erkenning komen, dat wij maar nietige wezens zijn in het grote plan der schepping.

Maar is ons dit alles gegeven, opdat wij voort kunnen gaan met het vervaardigen van wapens, die afgrijselijk zijn? Zijn wij nu werkelijk zo kortzichtig, en ik zou haast willen zeggen oerstom, om onszelf wijs te maken, dat het zo hoort?

"Neen!", roept een innerlijke stem ons steeds toe, maar het mirakel "mens" verdringt die stem en legt hem het zwijgen op.

Waarom toch, zo vragen wij ons af, duikt het gevaar voor de vrede steeds weer op?

Omdat men vergeet eerst met zichzelf vrede te sluiten!

De woorden van Keppler moeten ons steeds vlamvend voor ogen verschijnen: "Zichzelf bestrijden is een zware strijd, zichzelf overwinnen de grootste zegepraal".

Het grote verstand, dat wij meestal met een air van genoegdoening met ons rondragen, is eigenlijk maar een zeer klein verstand. Wij schijnen niet bij machte te zijn een eeuwige vrede op aarde te vestigen.

Zij, die met de vredesgedachten instammen, zullen er ook iets voor moeten doen. Wij zullen deze taak moeten vervullen met een elan zonder weerga.

Zegt U niet, dat het leven zo moeilijk is en dat u geen tijd hebt u met deze problemen in te laten. U kunt u hieraan niet onttrekken, want deze problemen gaan ook u rechtstreeks aan. Waarom moet de daad steeds van anderen komen? Hebben zij ook geen problemen te overwinnen? Waarom laat u steeds anderen voor u denken en doen? En waarom verwijt u hen dan, wanneer het verkeert dreigt te gaan? Wij allen zijn verantwoordelijk!

Dit zijn toch vragen, die ik u mag stellen, geachte lezeressen en lezers? Maakt u er niet van af met een antwoord als:

"Ik heb genoeg aan mezelf en door al die tegenslagen trek ik me terug uit deze verwarring."

Tegenslagen moeten een aansporing zijn om voort te gaan.

Voortgaan, met als devies het woordje "Begrip".

Zonder begrip voor elkaar wordt de samenleving een janboel.

De machtswaanzin grijpt met zijn egoïstische klauwen ons nog steeds aan en tracht ons in zijn worgende greep mee te sleuren naar de ondergang. Wij vrezen elkaar, wij haten elkaar, wij wantrouwen elkaar.

Hoe kunnen wij de vrede winnen, wanneer we niet eerst ons zelf hebben overwonnen?

Begrip voor onze medemens vormt de grondslag van de grote vredesgedachte, een gedachte, die door de onzichtbare zweep "egoïsme" telkens weer wordt neergeranseld.

Durft u verzetten tegen dit grof egoïstische deel van het menselijk wezen. Het is een splitszwam, die de schepping bezoedeld en, vergeef me het woord, verpest. Op naar de vrede des harten en naar de vrede voor allen!

SLECHTS EEN GEZONDE GEEST KAN
DE VREDE REDDEN. OOK ZONLICHT
WIL DAARTOE BIJDRAGEN.

ZONLICHT'S PLANNEN

Er is op het eerste nummer van Zonlicht gereageerd. Niet veel, maar toch voldoende om ons tot voortgaan te nopen.

Wij weten, dat er onder onze lezers nog velen zitten, die ons streven huldigen. Schrijft ons, zodat wij U tot onze vaste abonnees kunnen rekenen. Wij willen geen abonnementsgeld heffen. Wij laten het aan uw eigen draagkracht en animo over in welke mate u ons wilt steunen.

Nu reeds kunnen wij mededelen, dat Zonlicht twee nieuwe medewerkers heeft gekregen, n.l. de bekende luchtvaart-journalist B.v.d.Klaauw, en een medewerkster van het niet meer verschijnende maandblad "Jong Holland", Mej. T. Bos.

Bovendien hopen we spoedig Zonlicht in grotere vorm te doen verschijnen en u meer afwisseling in artikelen te brengen.

Dit schreven lezers ons:

Mevr. Th. C. H. - L., Den Haag:

"Gaarne ontvang ik het blad geregeld. Doel en streven zijn mij sympathiek".

P. H. B., Apeldoorn:

"Ik bewonder uw moed om met dit blad te beginnen en ik sta sympathiek tegenover het doel. Wilt u het mij geregeld zenden?"
J. S., Zwolle:

"Stel prijs op toezending Zonlicht" canmoedigend

Wij wachten op uw antwoord en .critiek

ZONLICHT

EERSTE JAARGANG No. 1

MEI 1950

EEN NIEUW BEGIN.

"Wat brengt de post nu weer?" zult U zich wel afvragen, wanneer U dit blaadje in uw handen houdt

Neen, lezer, sla het nu nog niet om en werp het nog niet in de papiermand. Luister eerst even, wat de redactie van Zonlicht tot U wil zeggen. Daarna moogt U antwoorden; "Ja" of "Neen".

Wat wil Zonlicht? Er zijn vele wegen, die naar Rome leiden; er zijn ook vele wegen, die naar Eén Wereld leiden.

Er zijn wereldeenhedenbewegingen; er is een wereldburgerschap; er is alom een streven naar meer begrip tussen volkeren; men wil uitwisseling van jeugd uit diverse landen. Maar al deze bewegingen vergeten, dat er aan de Eén Wereld idee ook een morele zijde is.

Er zijn tien jaren verlopen sinds ons land in de oorlog werd gesleurd. De oorlog werd vijf jaar geleden gewonnen; maar nog praat en schrijft men erover. De vijand is tot overgave gedwongen, maar wapens worden nog gesmeed. Een rassenoorlog is geëindigd, maar de rassenhaat bestaat nog.

Wat is er terecht gekomen van de dromen en idealen, die we in de oorlog koesterden? Is dit de

wereld, die U zich had voorgesteld?

Er wordt aan ons gerukt door de oorlogsgod en door de godin van de vrede. Maar het woord is nog steeds aan de oorlogsgod met raketten, zenuwenoorlog, machines, grensincidenten.

De redactie van Zonlicht is ervan overtuigd, dat het ideaal van Eén Wereld niet verwezenlijkt kan worden zolang de dreigingen van de oorlog gemeengoed blijven.

Wij gaan uit van het standpunt, dat alle mensen gelijke rechten hebben op dit leven.

Er bestaan geen verschillen. U erkent toch ook uw eigen recht op vrede en wat geluk? Wie is dan uw vijand; de oorlog of de mens?

Zonlicht neemt de strijdbijl op tegen de oorlog, tegen onrecht, tegen het "geleefd worden".

Wij zullen u geen zware betogen voorzetten. Wij willen u laten zien, dat het leven meer te genieten geeft dan asphalt, machines en beton. De vrede eist een morele herbewapening.

Wij willen u niet verder vermaterialiseren, maar u wijzen op

schoonheden, die uzelf kunt vinden en genieten, in de natuur, op het gebied van kunst, overal, indien u uw ogen wijd opent.

Zonlicht wil u artikelen brengen over wereldeenheid, liefde voor de medemens, artikelen over literatuur, film, toneel, over landen en volken. En in al deze bijdragen zult U iets vinden over de morele kant van de Eén Wereld-gedachte.

Dit is in het kort ons program. In onze volgende nummers zullen we dit uitvoeriger uiteenzetten. Voorlopig is het antwoord aan u: "Ja" of "Neen".

De Redactie.

J. Homan.

DENK AAN DEZE DINGEN.

Vensters.

Het uitzicht van een venster is een belangrijk ding.

Het ene venster van een huis kan uitzien op een bakstenen muur, het andere op bomen met verderop weiland. Men zou niet twijfelen welk uitzicht te kiezen.

Vensters kunnen boeiend zijn, zoals meer dingen in deze wereld. Zij kunnen lessen voor ons inhouden en behalve dit, men kan zulke mooie dingen door hen zien, zowel van de binnen- als van de buitenzijde.

Door het glas van een venster kun je de sterren in de nacht zien en de donkere vormen van de bomen als de wereld slaapt. Je kunt zien

de zonsopgang en de vallende duisternis. Bekenden en onbekenden kun je zien voorbijgaan, zonder dat zij weten, dat ongeziene ogen naar hen kijken. Je kunt zien de winter met zijn sneeuw en de herfst met zijn goud en bruin en ook het voorjaar met zijn bloesempracht.

Je kunt zien kleine kindergezichten, gedrukt tegen het glas en honden, uitkijkend in de straat. Ook kun je zien de vriendelijke glans van lichtende vensters over de weiden.

Vensters zijn als bakens. Wie heeft niet eens gekeken naar een verlicht venster van een huiskamer en dan bijvoorbeeld naar het schouwspel van een thuiskomst?

Onze ogen zijn als vensters. Wij zien niet met onze ogen, maar door onze ogen. Het oog is slechts een deel van ons lichaam, zoals het venster is een deel van het huis. De bezitter van een huis tuurt door het venster naar buiten, of het daglicht stroomt door het venster naar binnen, of het lamplicht straalt naar buiten in de duisternis.

Onze ogen zijn vensters, waardoor wij zien de eeuwig veranderende schaduwen van het leven, - waardoor wij kunnen waarnemen de noden, pijn, vreugde en praal van onze medemensen.

Twee mannen keken door gevangenstralies. De een zag modder,

de ander sterren.

Hoe wij het beeld door onze vensters zien, bepaalt wat wij zelf zijn. Ons geestelijk uitzicht is vastgesteld door een geestelijke groei. De dingen die ons behagen, zijn de dingen die een echo vinden in onze harten.

Mannen en vrouwen uit de geschiedenis van de mensheid hebben het leven gezien door hun vensters. Zij hebben gezien de veranderende luchten aan de hemel, de groene vrede van het gras, de leliën van het veld en zij hebben ook gezien het goede in hun medemensen. Dat is het beeld, dat wij nodig hebben. Onze kleine ogen zijn kleine vensters, maar kleine vensters kunnen uitzien op grote dingen.

(Samenvatting van "Windows" door Derik Neville)

Ieder mens verlangt met zijn gehele wezen naar verbetering der omstandigheden. Veelal vergeet men dat een ieder zijn eigen lot in handen heeft, doch op het juiste ogenblik niet toeslaat.

Het leed van anderen is niet ons leed, doch wij moeten het leren begrijpen en helpen dragen.

Niet het geschreven woord, noch de letters geven kracht. De inhoud en het begrijpen daarvan geven de lezers genoegdoening.

Adr Piston.

Geeft dit blad door aan uw vrienden en kennissen en laten zij ons

schrijven, indien zij regelmatig toezending wensen.

DE REDACTIE VAN ZONLICHT VRAAGT MEDEWERKERS, DIE BELANGELOOS OPBEURENDE ARTIKELEN EN VERHALEN OVER ANDERE LANDEN EN VOLKEN KUNNEN SCHRIJVEN.

BRIEVEN MET WERK TE RICHTEN AAN DE REDACTIE VAN ZONLICHT.

STRAAT OP ZONDAG

De Zondag hangt geluidloos in onontwaakte straten; geen fietsen en geen auto's geen mensen die er praten.

Een hondje loopt langs huizen zich eenzaam te vervelen; er is alleen het suizen van wind om mee te spelen.

Er staan de lange muren, zo koud als een gevangenis. Door 't raam komt iemand gluren, en ziet verbeasd hoe 't Zondag is.

Vandaag mogen we dromen Hoe mooi de nieuwe dag begon; en als geen wolken komen, mogen we wand'len in de zon!

G.J. Ivo.

Lezers, indien ons doel ook uw doel is, stuurt ons een briefkaartje. U kunt dan rekenen op regelmatige toezending.

ZONLICHT STRIJDT VOOR EEN MORELE HERBEWAPENING.

ONZE ENIGE VIJAND IS DE OORLOG.

De redactie van Zonlicht wil dit blad gratis verspreiden. Zoals het licht van de zon voor elk mens te genieten is, zo wil ook Zonlicht schijnen tussen de sombere verzameling van couranten en weekbladen, die vol staan met oorlogsnieuws. Wij zoeken niet hetgeen de mens scheidt, maar hetgeen hen bindt.

Maar om deze gratis verspreiding te kunnen voortzetten, rekenen wij echter op de steun van hen, die ons streven huldigen. Slechts dan kan dit blad, nu nog klein en onaanzienlijk, uitgroeien zowel in oplage als omvang.

Steunt ons, zodat wij u een keur van goede artikelen kunnen voortzetten, waaruit zal blijken wat ons mensen bindt en dat wij allen slechts verlangen: Vrede en wat Geluk !

Zonlicht heeft geen politieke richting, het wenst alleen alle mensen als gelijken te beschouwen met gelijke rechten op dit leven. Wanneer iedereen deze rechten erkent en eerbiedigt, dan zijn wij weer een stap dichterbij genaderd tot Eén Wereld, zonder haat, zonder afgunst.

G.J. Ivo.

DE REDACTIE VAN ZONLICHT VRAAGT MEDEWERKERS VOOR HET SCHRIJVEN VAN HUMORISTISCHE SCHETSJES UIT HET DAGELIJKSE LEVEN. BRIEVEN, TE RICHTEN AAN DE REDACTIE, MOETEN VERGEZELD GAAN VAN PROEFWERK.

Artikelen, ter publicatie in ons blad ingezonden, worden geretourneerd indien porto voor terugzending is bijgesloten.

G.J. Ivo: JOHN DOE.

Frank Capra heeft in deze film zijn strijd voor de kleine man voortgezet. John Doe geeft een boeiend schouwspel, zowel naar inhoud als vorm, van de worsteling van eenvoudige mensen, strijdend voor een betere wereld, tegen gewetenloze politici, die alleen bedacht zijn op eigen eer en geldelijk gewin.

De film is technisch als aesthetisch van behoorlijk formaat. Weliswaar vallen enkele gedeeltes, zoals de dialogen, uit de toon door hun gerektheid, maar overigens is het beeldrhythme opwindend en meeslepend. De film is niet alleen vol humor maar ook vol van tragiek, die het leven nu eenmaal met zich draagt.

Tenslotte, een betere wereld is niet met één slag te verkrijgen, het vereist onblusbaar enthousiasme en een nooit verflauwende doorzettingskracht.

Een film, die u moet zien!

Z O N L I C H T

redactie; G.J. Ivo en J. Homan.

Miquelstraat 160,
's-Gravenhage.

postrek: no. 137816 ten name van J. HOMAN, Ged. Turfhaven 33, Hoorn
Zonlicht verschijnt elke twee maanden.